

Формування іншомовної комунікативної компетенції студентів нефілологічних вищих навчальних закладів крізь призму успішного спілкування

Є.С. Смірнова

канд. філол. наук, доцент

Київський національний університет харчових технологій

Тези доповіді присвячені аналізу основних факторів, що зумовлюють успішне спілкування студентів нефілологічних спеціальностей в процесі формування їхньої іншомовної комунікативної компетенції на практичних заняттях з іноземних мов.

Сучасна методологічна наука постійно працює над розробленням і покращенням все більш досконалих технологій навчання іноземним мовам у вищих навчальних закладах, спрямованих на підвищення ефективності і якості навчального процесу.

Основний акцент у навчанні іноземним мовам у сучасній вищій школі технічного профілю ставиться на формування у студентів іншомовної комунікативної компетенції.

У рамках цього підходу передбачається вирішення цілого комплексу завдань, що стосуються не лише суто мовних, а й соціокультурних параметрів мовців. Для того, щоб сучасний фахівець оволодів іншомовною комунікативною компетенцією на якісно новому рівні недостатньо тільки демонструвати свої знання та навички у говорінні іноземною мовою в рамках мовленнєвої ситуації, а й треба, передусім, вміти толерантно спілкуватись цією мовою зі своїм співрозмовником з метою досягнення успішного комунікативного результату.

Успішність результату комунікації залежить від багатьох факторів, спрямованих на встановлення так званого «комунікативного комфорту» [1:281;2] між учасниками мовленнєвої інтеракції, що регулюється конвенціональними нормами комунікативної ситуації. Мовленнєва етика визначає певні вербальні та невербальні засоби комунікації, які, в свою чергу, обумовлюють саме успішне спілкування: доброзичливе ставлення до адресата, демонстрація зацікавленості в розмові, толерантність, щирість у формуванні своїх думок тощо [3:223]. Основна мета ефективного (кооперативного) спілкування полягає в уникненні будь-яких комунікативних конфліктів і комунікативних невдач. Такий тезис пояснюється принципами Комунікативної Співпраці Г.П. Грайса і Комунікативної Етикетності Дж. Ліча [3:141-143].

Під час спілкування фактор соціально-рольових статусів комунікантів також відіграє суттєву роль, оскільки від нього залежить певною мірою кінцевий результат комунікації: успішне/ неуспішне спілкування, зумовлене симетричними/асиметричними соціальними ролями і статусами мовців. Саме тому, щоб уникнути комунікативного конфлікту на практичних заняттях з іноземних мов педагогу слід надавати перевагу в якості навчального матеріалу рольовим іграм, проблемним ситуаціям, різним комунікативним

вправам, що містять завдання, спрямовані на розвиток навичок етикетного спілкування у студентів на основі моральних норм і гуманістичних цінностей. Навчання культури спілкування слід проводити системно в межах норм комунікативної етики.

Таким чином, вирішення проблеми формування і розвитку іншомовної комунікативної компетенції у студентів технічних спеціальностей слід шукати в якісно новому підході до розкриття механізму спілкування в рольовій навчальній ситуації, а також у виявленні чинників та умов успішної (кооперативної) комунікації.

Література

1. Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації: Навчальний посібник. – К.:ВЦ «Академія», 2010. – 309с.
2. Курьян М.Л. Средства оптимизации процесса межличностной коммуникации в англоязычном языковом пространстве: Автореф.дис. ... канд.филол.наук. – Н.:Новгород, 2006. – 19с.
3. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. – 2-ге видан., доп. – К.: ВЦ «Академія», 2009. – 376 с.